

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mladé Boleslavi rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Czerninem, LL.M. ve věci
posuzovaného: **Lukáš Boran**, narozený 25.6.1991,

bytem Jana Čermáka 80, 282 01 Příšimasy,
zastoupený procesní opatrovnící Mgr. Petrou Krejčí,
advokátkou se sídlem Tábořská 966/5, 293 01 Mladá Boleslav,

za účasti: **obec Příšimasy**, sídlem Jana Čermáka 80, 282 01 Příšimasy,

o omezení svéprávnosti a jmenování opatrovníka,

takto:

- I. Posuzovaný Lukáš Boran se na dobu 3 let od právní moci tohoto rozsudku omezuje na svéprávnosti, jde-li o právní jednání:
- které se týká jmění nebo majetkových hodnot nad rámec běžných záležitostí každodenní povahy,
 - spočívající v přijetí odloženého závazku z jeho strany nad rámec běžných záležitostí,
 - přijetí nebo odmítnutí zdravotních služeb nad rámec běžné zdravotní péče a drobných léčebných úkonů,
 - udělení souhlasu se zásahem do integrity,
 - jimiž dochází k realizaci práv vyplývajících z důchodového a nemocenského pojištění, na zajištění v hmotné nouzi, státní sociální podpory a příspěvku na péči,
 - ustanovení dědice či odkazovníka,

Shodu s prvopisem potvrzuje Marcela Doričáková.

- výkon pasivního volebního práva.

II. Posuzovanému se jmenuje stálým opatrovníkem obec Přišimasy, sídlem Jana Čermáka 80, 282 01 Přišimasy, která je oprávněna a povinna opatrovaného zastupovat v jednání:

- které se týká jmění nebo majetkových hodnot,
- spočívající v přijetí odloženého závazku z jeho strany,
- přijetí nebo odmítnutí zdravotních služeb nad rámec běžné zdravotní péče a drobných léčebných úkonů,
- udělení souhlasu se zásahem do integrity,
- jimiž dochází k realizaci práv vyplývajících z důchodového a nemocenského pojištění, na zajištění v hmotné nouzi, státní sociální podpory a příspěvku na péči.

III. Státu se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Kolíně zahájil z podnětu Psychiatrické nemocnice Kosmonosy (dále „PN“) v souladu s ust. § 13 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z.ř.s.“), usnesením ze dne 19.1.2024, č.j. 0 Nc 22058/2023- řízení o svéprávnosti a o opatrovnictví pana Lukáše Borana (dále jen „posuzovaný“) a současně posuzovanému pro předmětné řízení jmenoval opatrovníkem výše uvedenou advokátku. Zároveň postoupil věc Okresnímu soudu v Mladé Boleslavi.

2. Úředního jednání se posuzovaný nezúčastnil, ačkoli mu bylo řádně doručeno do místa jeho trvalého bydliště, když v době nařízení jednání nebyl posuzovaný již hospitalizován, soud proto jednal v jeho nepřítomnosti ve smyslu § 101 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen o.s.ř.). Současně je posuzovaný zastoupen jmenovanou opatrovnící z řad příslušníků advokátního stavu. Dne 17.5.2024 byl navíc posuzovaný slyšen soudcem v Psychiatrické nemocnici Kosmonosy.

3. Procesní opatrovnice závěrem navrhla omezení posuzovaného na svéprávnosti pro dobu na 3 roky. Omezení by mělo být dosti široké za účelem jeho ochrany s ohledem na jeho zdravotní stav. Bohužel blízké osoby odmítají být opatrovníkem, nezbyvá tedy než jmenovat opatrovníka veřejného.

4. Starostka obce Přišimasy sdělila, že posuzovaný pobývá v Přišimasech a okolních obcích, žije bezdomoveckým způsobem života, ve veřejných prostorách. S ohledem na to, že obec Přišimasy nemá žádné zkušenosti s výkonem opatrovnictví, by považovala za vhodnější, kdyby byla jmenována opatrovníkem obec s rozšířenou působností.

5. Rozhodnutí ve věci samé o omezení svéprávnosti závisí na zhodnocení skutečností, k jejichž rozpoznání je třeba odborných znalostí. Z tohoto důvodu soud uložil znalecký úkol znalkyni z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie MUDr. Miladě Klabochové. Znaleckým posudkem jmenované znalkyně evidovaným pod č. 1987/41/24 a následnou výpovědí znalkyně bylo zjištěno, že u posuzovaného jde o paranoidní schizofrenii, progredientní typ, již s defektem osobnosti. Nastává postupné zhoršování stavu, pokud nebude adekvátně léčen, zlepšení nebude. Úzdravu nelze s ohledem na typ onemocnění předpokládat. Onemocnění má vliv na jeho chování, jednání, myšlení, ovládání, rozhodování. Rozpoznávací a ovládací schopnosti posuzovaného jsou v současné době podstatně sníženy, není aktuálně schopen samostatně záležitosti rozmyslet a rozhodovat se. Svým počínáním si může přivodit újmu. Je schopen vyjádřit své přání. V podmínkách léčebny je plně sebeobslužný, chodící, není však schopen se postarat o svou osobu a fungovat mimo chráněné prostředí. Není schopen racionálně nakládat s majetkem,

Shodu s prvopisem potvrzuje Marcela Doričáková.

s penězi aktuálně ne hospodář. Není plně schopen si uvědomit potřebu vyřízení záležitostí. Není schopen si uvědomit důsledky uzavírání smluv v občanskoprávních či pracovněprávních záležitostech, v dědických záležitostech, není schopen nakládat s majetkem ani mortis causa. V rodinně právních záležitostech se rámcově orientuje, ale není schopen právních jednání. Je svobodný, bezdětný. Zlepšení může nastat při dodržování léčebného režimu i v době kratší než 5 let. V rámci slyšení pak znalkyně doplnila, že posuzovaný je schopen si rozhodovat o drobných léčebných úkonech. Posuzovaný je schopen uzavřít manželství, ale není schopen jednat o majetkoprávních záležitostech společného jmění manželů. Není nyní schopen adekvátní výchovy. Skutečnost, že byl posuzovaný propuštěný z Psychiatrické nemocnice Kosmonosy vůbec neznamena, že by došlo ke zlepšení jeho zdravotního stavu rozhodnou pro omezení na svéprávnosti. Náhled na věc nemá, navíc je známo, že nevyhledal doporučenou ambulantní léčbu. Inklinuje k nadměrnému užívání alkoholu a návykových látek. Prognóza je u posuzovaného infaustní (velmi nepříznivá), pokud nebude léčen. Znalecký posudek shledal soud za zpracovaný odpovídajícím způsobem, když znalkyně vycházela ze zdravotnické dokumentace a vlastního vyšetření, své zjištění zhodnotila a vyvodila odborné závěry významné pro soudní rozhodnutí. Úvahy obsažené v posudku jsou logické a bez vnitřních rozporů. Soud proto z podaného posudku vycházel (*zdravotní stav posuzované prokázán rovněž lékařskou zprávou na č. l. 2*).

6. Soud posuzovaného v souladu s ustanovením § 38 z.ř.s. zhlédl a vyslechl dne 17.5.2024 v PN Kosmonosy. Posuzovaný byl orientován svou osobou, místem i časem a k věci se vyjádřil tak, že ochranu spočívající v omezení na svéprávnosti a jmenování opatrovníka nepotřebuje. Z blízkých osob uvedl jen kamaráda z Prahy Stanislava (příjmení neuvedl), s kterým je občas v kontaktu, ovšem v PN jej nenavštívil (hospitalizace od listopadu 2023), dále pak bratrance Rudolfa (opět bez uvedení příjmení). Čas tráví procházením se, prohlížením časopisů, novin a sledováním televize. Zvládl správně počty 350–70, 3x4, nikoli však 5 500 – 700, kdy sdělil výsledek 5 280. Předvedl, že přečte nadpis protokolu, který podepsal. Velmi nevýhodnou nabídku rádia s displejem o hrané písni na splátky po dobu několika let by odmítl, i když by rádio chtěl. V bance si zařizoval výběry. Nevěděl, co by učinil, pokud by mu byla doručena žaloba s platebním rozkazem soudu. Nechal by si to. Spíše by to raději zaplatil. Údajně „nemá žádnou diagnózu“ a mohl by být propuštěn, s lékaři spolupracuje. Ceny zboží uváděl některé přibližně přiléhavě, jiné nikoli (houska 1,90 Kč (dnes již spíše 3 Kč a více), cigarety 133 Kč, boty 1 500 Kč, televize 49 000 Kč, dům 1–2 mil. Kč). Půjčku chtějí vrátit na rozdíl od daru. Smlouvu definoval jako určitou komunikaci a uzavření dohody, pracovní smlouvu jako dohodu mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem o práci a o mzdě. Manželství je dohoda mezi mužem a ženou. Dítě nemá.

7. Z rozsudku Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 1.3.2024 č.j. 27 L 1333/2023-38 vyplývá, že bylo rozhodnuto o tom, že další držení posuzovaného v ústavu je přípustné po dobu jednoho roku od 1.3.2024, přičemž soud vyšel ze znaleckého posudku MUDr. Jiřího Marka vypracovaného dne 15.2.2024 a výsledku jmenovaného znalce, podle kterého trpí posuzovaný duševní poruchou v pravém slova smyslu, a to paranoidní schizofrenií, která se rozvinula na podkladě těžké smíšené poruchy osobnosti. Posuzovaný neměl stálé bydlení a přebýval v lese, na ulici, ubytovně. Vzhledem k duševní poruše nemá sebekritický náhled na svou situaci, onemocnění a potřebu léčby. Po propuštění z předchozí hospitalizace v Psychiatrické nemocnici Bohnice ihned přestal užívat léky a nedocházel do psychiatrické ambulance, došlo k dekompenzaci.

8. Přehledem řízení vedených u Okresního soudu v Kolíně ze dne 2.5.2024 bylo zjištěno, že před obecným soudem posuzovaného byla proti jeho osobě vedena řada žalob především žalobce Dopravního podniku hl. m. Prahy a navazujících exekucí.

9. Výpisy z centrální evidence obyvatel ze dne 19.1.2024 a ze dne 29.4.2024 a vyplněným dotazníkem zaslaným obci Příšimasy bylo zjištěno, že posuzovaný je svobodný a bezdětný, jeho rodiči jsou Martin Boran a Dagmar Boranová, sourozence nemá. Oba rodiče soudu k výzvě sdělili, že nechtějí vykonávat funkci opatrovníka posuzovaného.

10. Lustrací v seznamu prohlášení o určení opatrovníka ze dne 19.1.2024 bylo zjištěno, že posuzovaný nemá v této evidenci zaneseno žádné předběžné prohlášení.

Shodu s prvopisem potvrzuje Marcela Doričáková.

11. Zprávou České správy sociálního zabezpečení ze dne 6.5.2024 bylo zjištěno, že posuzovaný nepobírá žádný důchod.
12. Lustrací v katastru nemovitostí ze dne 29.4.2024 bylo zjištěno, že pro posuzovaného nejsou evidována žádná práva k nemovitostem zaneseným v tomto seznamu.
13. *Podle § 55 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen o. z.), k omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Přitom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti. Omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.*
14. *Podle § 465 odst. 1 o. z. soud jmenuje opatrovníka člověku, je-li to potřeba k ochraně jeho zájmů, nebo vyžaduje-li to veřejný zájem. Soud jmenuje opatrovníka zejména tomu, (...) jehož zdravotní stav mu působí obtíže při správě jmění nebo hájení práv.*
15. *Podle § 471 o. z. rozhoduje-li soud o jmenování opatrovníka člověku, může tak učinit až po jeho zhlédnutí, nebrání-li tomu nepřekonatelná překážka; musí též vyslechnout jeho vyjádření nebo jinak zjistit jeho stanovisko a vycházet z něho. Soud jmenuje opatrovníkem osobu, kterou navrhl opatrovanec. Není-li to možné, jmenuje soud opatrovníkem zpravidla příbuzného nebo jinou osobu opatrovanci blízkou, která osvědčí o opatrovance dlouhodobý a vážný zájem a schopnost projevovat jej i do budoucna. Není-li možné ani to, jmenuje soud opatrovníkem jinou osobu, která splňuje podmínky pro to, aby se stala opatrovníkem, nebo veřejného opatrovníka podle jiného zákona. Způsobilost být veřejným opatrovníkem má obec, kde má opatrovanec bydliště, anebo právnická osoba zřízená touto obcí k plnění úkolů tohoto druhu; jmenování veřejného opatrovníka podle jiného zákona není vázáno na jeho souhlas.*
16. *Podle § 467 odst. 2 o. z. dbá opatrovník, aby způsob opatrovancova života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a aby, nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním opatrovancovým představám a přáním.*
17. Zhodnocením zjištěného skutkového stavu dospěl soud k závěru, že posuzovaný trpí paranoidní schizofrenií progredientního typu, již s defektem osobnosti. Nastává postupné zhoršování stavu, pokud nebude adekvátně léčen, zlepšení nenastane. Úzdravu nelze s ohledem na typ onemocnění předpokládat. Posuzovaný je přitom osobou zranitelnou, zvláště v případě styku s třetími osobami, které by mohly jeho faktické omezení ve schopnostech právně jednat zneužít a tím poškodit jeho zájmy. Soud vyšel především ze znaleckého zkoumání, neboť sám nedisponuje potřebnými odbornými znalostmi. Z uvedených důvodů a v souladu s citovanými ustanoveními, soud přistoupil k omezení svéprávnosti posuzovaného v rozsahu uvedeném v prvním výroku tohoto rozsudku na dobu 3 let (§ 59 o. z.). Soud konkrétně rozhodl, že se posuzovaný omezuje na svéprávnosti ohledně právních jednání týkajících se jmění nebo majetkových hodnot nad rámec běžných záležitostí každodenní povahy, spočívající v přijetí odloženého závazku z jeho strany nad rámec běžných záležitostí, přijetí nebo odmítnutí zdravotních služeb nad rámec běžné zdravotní péče a nad rámec drobných léčebných úkonů, udělení souhlasu se zásahem do integrity, jimiž dochází k realizaci práv vyplývajících z důchodového a nemocenského pojištění, na zajištění v hmotné nouzi, státní sociální podpory a příspěvku na péči, ustanovení dědice či odkazovníka. Soud neomezuje posuzovaného v právním jednání ohledně obvyklých záležitostí každodenního života, neboť takové omezení právní řád ani neumožňuje (viz § 64 o. z.). Konečně bylo vysloveno, že posuzovaný nemůže vykonávat pasivní volební právo, tedy kandidovat a vykonávat politický mandát, jež by mu mohlo rovněž přitížit. Případný výkon aktivního volebního práva by posuzovanému oproti tomu nemohl uškodit nebo jen naprosto marginálně, proto soud neshledal tento rozsah omezení volebního práva ze subsidiárního hlediska vyjádřeného v § 55 o. z. za přiléhavý. Soud vzal v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti posuzovaného právně jednat ve svých záležitostech zjištěných výše uvedenými důkazy. Současně zhodnotil, že nepostačuje mírnější a méně omezující opatření – předběžné prohlášení by posuzovaný nyní již nemohl učinit a pro pouhou nápomoc při rozhodování o neběžných záležitostech nedisponuje dostatečným vlastním úsudkem. Zastoupení členem domácnosti by se mohlo týkat jen běžných záležitostí, což by nebylo dostatečné, a ostatně posuzovaný již roky s nikým ve společné rodinné domácnosti nežije. Posuzovanému přitom hrozí újma a

nebezpečí, když by třetí osoba tvrdila jeho zdánlivé právní jednání. O omezení svéprávnosti rozhodl soud na dobu 3 let, před jejímž uplynutím zahájí nové řízení, pokud nebude zahájeno dříve na návrh, když ze zjištěného vyplývá, že zhruba po tuto dobu nelze očekávat změnu rozhodnou pro rozsah omezení na svéprávnosti. Kontrola správy jmění prováděné jmenovanou opatrovnící je ze strany soudu průběžná a v případě nedostatků může soud zahájit řízení o případném zproštění opatrovníka.

18. Druhým výrokem tohoto rozhodnutí soud jmenoval posuzovanému veřejného opatrovníka, neboť z blízkých osob se soudu nepodařilo zjistit žádnou vhodnou osobu pro výkon této funkce, která by současně se jmenováním do této funkce souhlasila. S ohledem na bydliště posuzovaného je ze zákona obcí příslušnou pro výkon této funkce obec Příšimasy (§ 471 odst. 3 o.z.). Z těchto důvodů obec Příšimasy do funkce opatrovníka posuzovaného jmenoval. Opatrovník je podle druhého výroku rozsudku oprávněn a povinen zastupovat posuzovaného v jednání, které se týká jmění nebo majetkových hodnot, spočívající v přijetí odloženého závazku z jeho strany, přijetí nebo odmítnutí zdravotních služeb nad rámec obvyklých záležitostí a nad rámec drobných léčebných úkonů, udělení souhlasu se zásahem do integrity, jimiž dochází k realizaci práv vyplývajících z důchodového a nemocenského pojištění, na zajištění v hmotné nouzi, státní sociální podpory a příspěvku na péči. V záležitostech, která vylučují zastoupení opatrovníkem ze své podstaty jako např. výkon pasivního volebního práva, ustanovení dědice či odkazovníka, soud opatrovníka nadat oprávněním jednat za opatrovaného nemohl, když se jedná zcela jen o osobní práva. Právní jednání učiněná opatrovníkem za posuzovaného v některých zásadních záležitostech (blíže viz § 480 až 483 o. z.) musí být ke své platnosti schválena soudem.

19. O nákladech řízení státu bylo rozhodnuto ve výroku III. podle § 43 odst. 1 z.ř.s., neboť na posuzovaném nelze jejich náhradu spravedlivě žádat.

20. O nákladech řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 23 z.ř.s., podle něhož, bylo-li možné zahájit řízení i bez návrhu, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení podle výsledku řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15-ti dnů od doručení jeho písemného vyhotovení prostřednictvím zdejšího soudu ke Krajskému soudu v Praze. Odvolání nemůže účinně podat účastník, který se tohoto práva vůči soudu výslovně před soudem vzdal.

Mladá Boleslav 25. února 2025

Mgr. Jan Czernin, LL.M. v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Marcela Doričáková.

Toto rozhodnutí nabylo ve výroku I. právní moci dne 31.05.2025, ve výroku II. právní moci dne 18.11.2025, ve výroku III. právní moci dne 18.11.2025, ve výroku IV. právní moci dne 18.11.2025. Připojení doložky provedla Jitka Junková dne 01.12.2025.